DOI: https://doi.org/10.33644/2313-6669-2-2026-2

УДК 725.54:006(045)

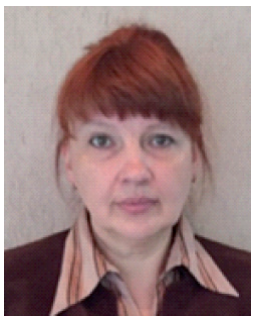

ГАХ Н. Д.
Канд. технічних наук, вчений секретар ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»,
м. Київ, Україна,
e-mail: gakh@ndibk.gov.ua ,
тел. +38 (044) 365-03-70
ORCID: 0000-0003-1972-4853

АГЄЄВА Г. М.
Канд. технічних наук, с.н.с., старший науковий співробітник Служби вченого секретаря ДП «Державний науково-дослідний інститут будівельних конструкцій»,
м. Київ, Україна,
e-mail: agieieva@ndibk.gov.ua,
тел. +38 (044) 365-03-70
ORCID: 0000-0001-9376-8753

АКТУАЛІЗАЦІЯ НОРМ ПРОЄКТУВАННЯ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД ЗАКЛАДІВ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

АНОТАЦІЯ

Система соціальних та інших послуг в громадах для осіб з інвалідністю та осіб похилого віку повинна враховувати особливості та потреби вразливих груп населення. З іншого боку, приміщення надання соціальних послуг – будівлі і споруди закладів соціального захисту населення є об'єктами нормування у будівництві.

У статті оприлюднено результати досліджень невідповідності державних будівельних норм (далі – ДБН) з будівництва закладів соціального захисту населення (далі – ЗСЗН), визначення технічних та якісних характеристик проєкту нової редакції ДБН В.2.2-18:202Х, які повинні забезпечити реалізацію положень нормативно-правових актів у сферах соціального захисту населення; цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки; містобудівної діяльності, будівництва та житлово-комунального господарства; освіти; охорони здоров'я населення; охорони дитинства тощо.

Проаналізовано нормативну базу України щодо розроблення проєктів нових і реконструкції існуючих будівель і споруд ЗСЗН.

Визначено невідповідності ДБН В.2.2-18:2007 «Заклади соціального захисту населення» [4] основним положенням і вимогам:

- ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» [5] щодо доступності для маломобільних груп населення під час проєктування об'єктів невиробничого призначення;
- національних стандартів ДСТУ ISO 21542:2025 (ISO 21542:2021, ITD) «Будинки та споруди. Доступність і зручність використання урбанізованого середовища» [8], ДСТУ EN 17210:2024 (EN 17210:2021, ITD) «Доступність і зручність. Використання створеного середовища. Функціональні вимоги» [9], які встановлюють нові нормативні вимоги щодо доступності і зручності використання урбанізованого / створеного середовища, що базуються на кращих міжнародних, європейських практиках.

Визначено перелік місць надання соціальних послуг, які відносяться до об'єктів нормування у

будівництві.

На підставі результатів проведеного аналізу із нормування в будівництві запропоновано структуру оновленої редакції ДБН В.2.2-18 [4], що враховує відповідні формати надання соціальних послуг вразливим групам населення – стаціонарно та напівстаціонарно.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: особи з інвалідністю, вразливі групи населення, соціальні послуги, соціальний захист, місце надання послуг, формат надання послуг, заклади соціального захисту населення, проєктування, будівництво

UPDATING THE DESIGN STANDARDS FOR BUILDINGS AND STRUCTURES OF SOCIAL PROTECTION FACILITIES

ABSTRACT

The system of social and related services provided within communities for persons with disabilities and older adults should take into account the specific characteristics and needs of vulnerable population groups. At the same time, facilities used for the provision of social services—namely, buildings and structures of social protection institutions—are subject to regulatory requirements in the field of construction.

This paper presents the results of research into the inconsistencies of the current State Building Code governing the construction of social protection facilities and identifies the technical and performance characteristics to be incorporated into the draft revised edition of DBN V.2.2-18:202X. The proposed revision is intended to ensure compliance with the requirements of the current legislative and regulatory framework in the fields of social protection; civil protection, industrial and fire safety; urban planning, construction and housing and communal services; education; public health; child protection; and related sectors.

The Ukrainian regulatory framework governing the design of new buildings and structures, as well as the reconstruction of existing social protection facilities, was analysed.

The study identified inconsistencies between DBN V.2.2-18:2007 "Social Protection Facilities" and the requirements of:

DBN V.2.2-40:2018 "Inclusiveness of Buildings and Structures. General Provisions", which establishes accessibility requirements for persons with reduced mobility in the design of non-industrial buildings and structures;

the national standards DSTU ISO 21542:2025 (ISO 21542:2021, IDT), Buildings and Civil Engineering Works — Accessibility and Usability of the Built Environment, and DSTU EN 17210:2024 (EN 17210:2021, IDT), Accessibility and Usability of the Built Environment — Functional Requirements, which introduce updated accessibility and usability requirements based on international and European best practices.

The paper also identifies the categories of social service provision facilities that should be regarded as construction-regulated objects.

Based on the findings of the regulatory analysis, a revised structure of DBN V.2.2-18 is proposed. The updated edition takes into account the contemporary models of social service delivery to vulnerable population groups, including both residential and semi-residential forms of service provision.

KEYWORDS: persons with disabilities; vulnerable population groups; social services; social protection; social service provision facility; service delivery model; social protection facilities; design; construction.

ВСТУП

Стратегією реформування психоневрологічних, інших інтернатних закладів та деінстритуціоналізації догляду за повнолітніми особами з інвалідністю та особами старшого віку до 2034 року [1] передбачено досягнення п'яти стратегічних цілей, зокрема:

- створення законодавчих та інституційних передумов для реалізації права людей з інвалідністю та людей похилого віку на незалежне життя у громадах;
- економічна інтеграція осіб з інвалідністю та осіб похилого віку;
- розвинена система соціальних та інших послуг в громадах для осіб з інвалідністю та осіб похилого віку, що сприятимуть їх незалежному життю у громаді та запобігатимуть інституціалізації догляду;
- зміна ставлення суспільства до людей з інвалідністю та людей похилого віку;
- реформування інтернатних закладів для осіб з інвалідністю та літніх людей [14].

На першому з трьох етапів реалізації Стратегії [1] упродовж 2025 ÷ 2026 років заплановано оновлення вимог до проєктування та будівництва будівель і споруд ЗСЗН.

АНАЛІЗ ПОПЕРЕДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Розв'язанню проблем створення безбар'єрного простору об'єктів різного функціонального призначення приділяється велика увага з боку державних установ, організацій, науковців, архітекторів, урбаністів та громадськості.

У 2024 році у рамках реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору [2] Міністерством розвитку громад та територій України виконано аналіз ДБН з питань будівництва за типами будівель і споруд щодо врахування потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (далі – МГН) [3],

за результатами якого:

а) розглянуті та проаналізовані звернення:
   - громадських організацій, які представляють інтереси осіб з інвалідністю;
   - консультативно-дорадчих органів з питань безбар'єрності органів місцевого самоврядування, які надійшли листами до Мінрозвитку;

б) оцінені стосовно повноти врахування вимог щодо доступності для МГН такі розділи ДБН: «Вимоги до забудови земельної ділянки», «Об'ємно-планувальні рішення», «Ліфти та підіймальні пристрої», «Пожежна безпека»;

в) запропоновані зміни до ДБН, зокрема ДБН В.2.2-18 [4], ДБН В.2.2-40 [5].

Упродовж 2024 ÷ 2025 років впроваджено національні стандарти із створення безбар'єрного простору в Україні – ДСТУ ISO 21542 [6] та ДСТУ EN 17210 [7], які базуються на кращих міжнародних та європейських практиках. Оновлені нормативні вимоги до створення безбар'єрного простору об'єктів невиробничого призначення висвітлені в [8, 9].

Окремі питання щодо розв'язання проблемних питань усунення бар'єрів під час проєктування будівель і споруд ЗСЗН, зокрема щодо особливостей просторово-планувальної організації території центрів медично-соціальної реабілітації дітей з вадами розвитку, функціонального зонування та об'ємно-планувальних рішень реабілітаційних центрів для військових, організації рекреаційних зон та зон відпочинку реабілітаційних центрів, висвітлено у роботах [10, 11].

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Відповідно до Стратегічних цілей Національної стратегії [2] новостворені об'єкти фізичного оточення мають відповідати вимогам до фізичної безбар'єрності, а об'єкти фізичного оточення – адаптуватися відповідно до сучасних стандартів доступності.

Серед першочергових заходів реалізації Стратегії [1] є визначення вимог до безбар'єрності в оновленій редакції ДБН В.2.2-18 [4], які поширюються на будівництво нових та реконструкцію існуючих будівель і споруд ЗСЗН.

На цьому етапі потребують урахування:

а) визначені Законом [12]:
   - отримувачі соціальних послуг – особи/сім'ї, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, яким надаються соціальні послуги;
   - надавачі соціальних послуг – юридичні та фізичні особи, у тому числі фізичні особи - підприємці, внесені до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;
   - особливості надання та отримання соціальних послуг;

б) будівлі, споруди і приміщення ЗСЗН за типами надання соціальних послуг, які визначені відповідними нормативно-правовими актами у сфері соціального захисту населення в Україні [13 ÷ 26].

Виходячи з вищезазначеного, оновлена редакція ДБН В.2.2-18 [4] має передбачити типову схему організації технологічного процесу, визначити функціональні зв'язки та вимоги до містобудівних, об'ємно-планувальних, конструктивних, інженерних рішень будівель та споруд кожного з таких типів будівель і споруд ЗСЗН (будинок-інтернат, пансіонат, територіальний центр, будинок нічного перебування, центр реінтеграції, центр соціальної адаптації, соціальний готель, заклад постійного та тимчасового перебування, реабілітаційний заклад змішаного типу тощо).

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

До особливостей надання соціальних послуг слід віднести місця та формат їх надання, передбачених Законом України «Про соціальні послуги» [12] (див. табл. 1).

Таким чином, до об'єктів нормування у будівництві повинні бути віднесені місця надання соціальних послуг «у приміщенні надавача соціальних послуг» (п. 2 табл. 1) та враховані обидва відповідних формати їх надання – стаціонарно та напівстаціонарно.

Оновлена редакція ДБН В.2.2-18 [4] має містити:
- вимоги до земельних ділянок для розміщення будинків і споруд ЗСЗН;
- вимоги до об'ємно-планувальних рішень приміщень, будинків і споруд ЗСЗН із урахуванням формату надання послуг (п. 2 табл. 1),
- вимоги до систем пожежної безпеки, інженерного обладнання тощо;
- вимоги щодо врахування потреб отримувачів послуг із інвалідністю та інших МГН;
- вимоги щодо доступності і зручності використання урбанізованого / створеного середовища.

Аналіз структурних складників ДБН В.2.2-18 [4] дозволив виявити невідповідності щодо доступності і зручності, визначити потребу у проведенні робіт із їх актуалізації та гармонізації (див. табл. 2).

На підставі результатів проведеного аналізу із нормування в будівництві пропонується наступна структура оновленої редакції ДБН В.2.2-18 [4], що міститиме такі розділи та додатки:

У розділі 1 «Сфера застосування» буде окреслено сферу застосування будівельних норм.

У розділі 2 «Нормативні посилання» буде наве-

Таблиця 1 – Перелік об'єктів (місць) та форматів надання соціальних послуг (згідно з [12])

№ п/п	Соціальні послуги		Примітки
	Місце надання	**Формат надання**	
1	За місцем проживання / перебування отримувача соціальних послуг (вдома)		
2	У приміщенні надавача соціальних послуг:		
2.1		**стаціонарно** – в умовах цілодобового перебування (проживання) отримувача соціальної послуги із забезпеченням харчуванням та умовами для проживання	Нормування у залежності від типології об'єктів *
2.2		**напівстаціонарно** – протягом визначеного часу доби з умовами для нічного або денного перебування	
3	За місцем перебування отримувача соціальних послуг поза межами місця проживання та приміщення надавача соціальних послуг, у тому числі на вулиці та дистанційно (онлайн)		
4	За місцем роботи отримувача соціальних послуг, у тому числі під час працевлаштування на новому місці роботи		
	Примітка: * - перелік об'єктів потребує уточнення, коригування та, у разі необхідності, доповнення		

Таблиця 2 – Аналіз структурних складників ДБН В.2.2-18 [4]

№ п/п	Структурні складники (розділи) ДБН В.2.2-18 [4]	Потреба у проведенні	
		Актуалізації	**Гармонізації**
I	Сфера застосування	+	+
2	Нормативні посилання	+	+
3	Терміни та визначення понять	+	+
4	Загальні положення	+	+
5	Розміщення будинків, земельні ділянки	+	+
6	Об'ємно-планувальні рішення	+	+
7	Пожежна безпека	+	+
8	Інженерне обладнання	+	+

дено нормативні посилання, положення яких разом з положеннями оновленої редакції ДБН В.2.2-18 [4] становитимуть сукупність його положень та вимог.

У розділі 3 «Терміни та визначення понять» буде наведено терміни та визначення понять, що будуть використані під час розроблення оновленої редакції ДБН В.2.2-18 [4] .

У розділі 4 «Познаки та скорочення» буде наведено перелік позначень та скорочень, які застосовані в оновленій редакції ДБН В.2.2-18 [4].

У розділі 5 «Загальні положення» буде наведено загальні положення та вимоги, зокрема щодо:

- забезпечення безпеки та комфорту перебування вразливих груп населення в будівлях і спорудах закладів соціального захисту населення, якості надання та отримання соціальних послуг населенням;
- інженерно-технічних заходів цивільного захисту (зокрема, укриттів, сховищ, захисних споруд подвійного призначення);
- захищених зон;
- проєктних і конструктивних аспектів зручності використання та інклюзивності територій, приміщень та зон загального користування будівель і споруд;
- розміщення електронних комунікаційних мереж;

У розділі 6 «Вимоги до територій закладів соціального захисту населення» буде надано вимоги до окремих ділянок сельбищних територій міст та сільських населених пунктів для розміщення будівель і споруд закладів соціального захисту, а також вимоги до території щодо забезпечення інклюзивності, зокрема до інклюзивних зон

та місць для паркування на території закладу, інклюзивних маршрутів до будівлі, орієнтування та навігації, пішохідних шляхів, поверхонь та уклонів пішохідних доріжок, відкритих сходів та пандусів, огороджень, поручнів, засобів безпеки, орієнтування та отримання інформації тощо.

У розділі 7 «Об'ємно-планувальні рішення» буде надано вимоги до об'ємно-планувальних рішень будівель і споруд закладів соціального захисту населення в залежності від функціонального призначення та якості надання та отримання соціальних послуг населенням, зокрема до пересування в будівлі у горизонтальному напрямку (що включатиме вимоги до входів, вхідних дверей, коридорів та проходів, дверей та вікон, фурнітури, оздоблення та матеріалів поверхонь, внутрішніх просторів (патіо), терас тощо) та переміщення в будівлі у вертикальному напрямку (що включатиме вимоги до пандусів, сходинок та сходів, поручнів, ліфтів, вертикальних та похилих підіймальних платформ).

У розділі 8 «Інженерне обладнання» буде наведено вимоги до систем водопостачання і каналізації, у тому числі системи протипожежного водопостачання; опалення, вентиляції і кондиціювання повітря; газопостачання; електропостачання, електрообладнання та електроосвітлення; автоматизації і диспетчеризації інженерного обладнання; зв'язку і сигналізації; ліфтів та підйомників; електронних комунікаційних мереж.

У розділі 9 «Санітарно-гігієнічні вимоги» буде наведено вимоги щодо забезпечення безпеки перебування людей у будівлях і спорудах закладів соціального захисту населення шляхом дотримання відповідних санітарно-епідеміологічних та мікрокліматичних умов, зокрема щодо інсоляції, орієнтації, природного освітлення, захисту від перегріву приміщень, захисту від повітряного та структурного шуму, від вібрацій, від випромінювання, природних радіонуклідів, шкідливих хімічних речовин.

У розділі 10 «Пожежна безпека» буде наведено вимоги щодо забезпечення будівлями, спорудами та приміщеннями закладів соціального захисту населення, їх конструкціями, планувальними вирішеннями протипожежних вимог.

У розділі 11 «Безпека та доступність у використанні» буде наведено вимоги до будівель і споруд закладів соціального захисту населення стосовно попередження ризику отримання травм відвідувачами та персоналом при пересуванні всередині і біля будівлі та споруди, при вході та виході з них, а також у разі користування їх елементами та інженерним обладнанням.

У розділі 12 «Енергоефективність та енергозбереження» буде наведено вимоги стосовно забезпечення раціонального використання енергетичних ресурсів на опалення, охолодження та кондиціювання повітря при дотриманні нормативних санітарно-гігієнічних параметрів мікроклімату приміщень, довговічності огороджувальних конструкцій під час експлуатації; виконання основної вимоги з енергозбереження і енергоефективності.

У Додатку А (обов'язковий) буде наведено перелік та площі майданчиків закладів соціального захисту населення;

У Додатку Б (обов'язковий) буде наведено перелік та площі приміщень будівель і споруд закладів соціального захисту населення;

У Додатку В (обов'язковий) буде наведено перелік та площі приміщень групових осередків закладів соціального захисту населення.

У Додатку Г (довідковий) буде наведено бібліографію.

Назва оновленої редакції ДБН В.2.2-18 [4] та його розділів, а також основні положення, може бути уточнено на кінцевих етапах розроблення проєкту ДБН В.2.2-18:202Х.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

1. Аналіз чинних державних будівельних норм щодо доступності і зручності створеного середовища ЗСЗН дозволив виявити низку невідповідностей, які пов'язані з оновленням нормативно-правових актів у сфері надання соціальних послуг населенню; цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки; містобудівної діяльності, будівництва та житлово-комунального господарства; освіти; охорони здоров'я населення; охорони дитинства тощо.
2. Розроблення нової редакції ДБН В.2.2-18:202Х обумовлено необхідністю актуалізації положень ДБН В.2.2-18 [4] та спрямовано на створення дієвого інструментарію для реалізації сучасних проєктних рішень будівель і споруд ЗСЗН у частині доступності, комфортного пресування та безпеки маломобільних вразливих груп населення.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Стратегія реформування психоневрологічних, інших інтернатних закладів та деінституціоналізації догляду за повнолітніми особами з інвалідністю та особами старшого віку до 2034 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2024 року No1315-р. Офіційний вісник України, 2025, № 6, ст. 498
2. Національна стратегія із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. Схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від

14 квітня 2021 р. No 366-р. Офіційний вісник України, 2021, № 36, с. 2154
3. Аналітична довідка за результатами проведення аналізу державних будівельних норм за типами будівель і споруд щодо врахування вимог доступності для маломобільних груп населення. Міністерство розвитку громад та територій України: веб-сайт. https://mindev.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/analiz-dbn-za-tipami-budivel-i-sporud-shhodo-vraxuvannia-dostupnosti-dlia-mgn-zaxid-351.pdf (дата звернення: 17.07.2026)
4. ДБН В.2.2-18:2007 Будинки і споруди. Заклади соціального захисту населення. [Чинні від 2007-07-01]. Київ: Мінбуд України, 2007. 39 с.
5. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення [На заміну ДБН В.2.2-17:2006; чинні від 2019-04-01]. Київ: Мінрегіон України, 2018. 40 с.
6. ДСТУ ISO 21542:2025 Будинки та споруди. Доступність і зручність використання урбанізованого середовища (ISO 21542:2021, IDT). [На заміну ДСТУ ISO 21542:2013; чинний від 2026-01-02]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2025. 75 с.
7. ДСТУ EN 17210:2024 Доступність і зручність. Використання створеного середовища. Функціональні вимоги (EN 17210:2021, IDT). [На заміну ДСТУ EN 17210:2024 ; чинний від 2025-01-01]. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2024.
8. Гах Н. Оновлення нормативних вимог щодо створення безбар'єрного простору об'єктів невиробничого призначення. Наука та будівництво. 2026. Т. 45, № 3. DOI: 10.33644/2313-6679-3-2025-1
9. Лісений О., Гах Н. Поповнення вітчизняної нормативної бази новими нормативними вимогами щодо доступності і зручності створеного середовища. Наука та будівництво. 2025. Т. 42, № 4. DOI: 10.33644/2313-6679-4-2024-2.
10. Малашенкова В. О., Духіна В. С. Зони відпочинку та рекреації в реабілітаційних центрах: створення середовища для відновлення. Регіональні проблеми архітектури та містобудування. 2023. № 17. С. 333–342. DOI: 10.31650/2707-403X-2023-17-333-342.
11. Снядовський Ю. О., Захаревська Н. С. Особливості функціонально-планувальних рішень реабілітаційних центрів для військових. Регіональні проблеми архітектури та містобудування. 2023. № 17. С. 185–198. DOI: 10.31650/2707-403X-2023-17-185-198.
12. Закон України «Про соціальні послуги». Відомості Верховної Ради, 2019, № 18, ст.73)
13. Типове положення про психоневрологічний інтернат, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 957
14. Типове положення про дитячий будинок-інтернат, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. за № 978
15. Типове положення про будинок-інтернат для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 2 вересня 2020 р. № 772
16. Типове положення (взірцеве) про територіальний центр соціального обслуговування пенсіонерів та одиноких непрацездатних громадян, затверджене наказом Міністерства соціального захисту населення України 01.04.1997 № 44 та зареєстровано в Мін'юсті України 24 вересня 1997 р. за № 442/2246
17. Типове положення про будинок нічного перебування, затверджене наказом Мінпраці та соціальної політики України 14.02.2006 № 31 та зареєстровано в Мін'юсті України 21 квітня 2006 р. за №475/12349
18. Типове положення про центр реінтеграції бездомних громадян, затверджене наказом Мінпраці та соціальної політики України 14.02.2006 № 31 та зареєстровано в Мін'юсті України 21 квітня 2006 р. за №474/12348
19. Типове положення про центр соціальної адаптації осіб, звільнених з місць позбавлення волі, затверджене наказом Мінпраці та соціальної політики України 14.02.2006 № 31 та зареєстровано в Мін'юсті України 21 квітня 2006 р. за № 476/12350
20. Типове положення про соціальний готель, затверджене наказом Мінпраці та соціальної політики України 03.04.2006 № 98 та зареєстровано в Мін'юсті України 18 квітня 2006 р. за № 450/12324
21. Типове положення про молодіжне відділення дитячого будинку-інтернату, затверджене наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 02.04.2008 за № 173 та зареєстровано в Мін'юсті України 23 липня 2008 р. за № 676/15367
22. Типове положення про відділення денного догляду для дітей-інвалідів, затверджене наказом Міністерства соціальної політики України від 09.10.2013 за № 653 та зареєстровано в Мін'юсті України 4 грудня 2013 р. за № 2057/24589
23. Типове положення про відділення (групу)

підтриманого проживання осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, затверджене наказом Міністерства соціальної політики України від 31.08.2017 за № 1385 та зареєстровано в Мін'юсті України 25 вересня 2017 р. за № 1182/31050
24. Типове положення про відділення паліативного догляду громадян похилого віку, осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, затверджене наказом Міністерства соціальної політики України від 09.08.2017 за № 1293 та зареєстровано в Мін'юсті України 4 вересня 2017 р. за № 1078/30946
25. Типове положення про відділення (групу) транзитного перебування, затверджене наказом Міністерства соціальної політики України від 04.09.2017 за № 1398 та зареєстровано в Мін'юсті України 25 вересня 2017 р. за № 1181/31049
26. Типове положення про відділення (групу) п'ятиденного стаціонарного догляду, затверджене наказом Міністерства соціальної політики України від 05.09.2017 за № 1409 та зареєстровано в Мін'юсті України 26 вересня 2017 р. за № 1190/31058

REFERENCES

1. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2024). Strategy for the reform of psychoneurological and other residential care institutions and the deinstitutionalization of care for adults with disabilities and older persons until 2034 (Order No. 1315-r of December 24, 2024). Official Bulletin of Ukraine, 6, Article 498.
2. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2021). National Strategy for Creating a Barrier-Free Environment in Ukraine until 2030 (Order No. 366-r of April 14, 2021). Official Bulletin of Ukraine, 36, Article 2154.
3. Ministry for Communities and Territories Development of Ukraine. (2026). Analytical report based on the analysis of state building codes by building and structure types regarding accessibility requirements for persons with reduced mobility. Retrieved July 17, 2026, from https://mindev.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/analiz-dbn-za-tipami-budivel-i-sporud-shhodo-vraxuvannia-dostupnosti-dlia-mgn-zaxid-351.pdf
4. DBN V.2.2-18:2007. (2007). Buildings and structures. Social protection facilities. Kyiv: Ministry of Construction of Ukraine.
5. DBN V.2.2-40:2018. (2018). Inclusiveness of buildings and structures. General provisions. Kyiv: Ministry of Regional Development of Ukraine.
6. DSTU ISO 21542:2025. (2025). Buildings and civil engineering works—Accessibility and usability of the built environment (ISO 21542:2021, IDT). Kyiv: Ukrainian Research and Training Center for Standardization, Certification and Quality (SE "UkrNDNC").
7. DSTU EN 17210:2024. (2024). Accessibility and usability of the built environment—Functional requirements (EN 17210:2021, IDT). Kyiv: Ukrainian Research and Training Center for Standardization, Certification and Quality (SE "UkrNDNC").
8. Hakh, N. (2026). Updating regulatory requirements for creating a barrier-free environment in non-residential buildings. Science and Construction, 45(3). https://doi.org/10.33644/2313-6679-3-2025-1
9. Lisenyi, O., & Hakh, N. (2025). Expanding the national regulatory framework with new accessibility and usability requirements for the built environment. Science and Construction, 42(4). https://doi.org/10.33644/2313-6679-4-2024-2
10. Malashenkova, V. O., & Dukhina, V. S. (2023). Recreation and leisure areas in rehabilitation centres: Creating an environment for recovery. Regional Problems of Architecture and Urban Planning, 17, 333–342. https://doi.org/10.31650/2707-403X-2023-17-333-342
11. Sniadovskyi, Yu. O., & Zakharevska, N. S. (2023). Features of functional and spatial planning solutions for rehabilitation centres for military personnel. Regional Problems of Architecture and Urban Planning, 17, 185–198. https://doi.org/10.31650/2707-403X-2023-17-185-198
12. Verkhovna Rada of Ukraine. (2019). Law of Ukraine "On Social Services" (No. 2671-VIII). Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 18, Article 73.
13. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2016). Model Regulation on Psychoneurological Residential Care Institutions (Resolution No. 957 of December 14, 2016).
14. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2016). Model Regulation on Children's Residential Care Homes (Resolution No. 978 of December 14, 2016).
15. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2020). Model Regulation on Residential Care Homes for Older Persons and Persons with Disabilities (Resolution No. 772 of September 2, 2020).
16. Ministry of Social Protection of Ukraine. (1997). Model Regulation on the Territorial Centre for Social Services for Pensioners and Single Incapacitated Citizens (Order No. 44 of April 1, 1997; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on September 24, 1997, No. 442/2246).

17. Ministry of Labour and Social Policy of Ukraine. (2006). Model Regulation on Overnight Shelters (Order No. 31 of February 14, 2006; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on April 21, 2006, No. 475/12349).
18. Ministry of Labour and Social Policy of Ukraine. (2006). Model Regulation on Reintegration Centres for Homeless Persons (Order No. 31 of February 14, 2006; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on April 21, 2006, No. 474/12348).
19. Ministry of Labour and Social Policy of Ukraine. (2006). Model Regulation on Social Adaptation Centres for Persons Released from Places of Imprisonment (Order No. 31 of February 14, 2006; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on April 21, 2006, No. 476/12350).
20. Ministry of Labour and Social Policy of Ukraine. (2006). Model Regulation on Social Hotels (Order No. 98 of April 3, 2006; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on April 18, 2006, No. 450/12324).
21. Ministry of Labour and Social Policy of Ukraine. (2008). Model Regulation on Youth Units of Children's Residential Care Homes (Order No. 173 of April 2, 2008; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on July 23, 2008, No. 676/15367).
22. Ministry of Social Policy of Ukraine. (2013). Model Regulation on Day Care Units for Children with Disabilities (Order No. 653 of October 9, 2013; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on December 4, 2013, No. 2057/24589).
23. Ministry of Social Policy of Ukraine. (2017). Model Regulation on Supported Living Units (Groups) for Older Persons and Persons with Disabilities (Order No. 1385 of August 31, 2017; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on September 25, 2017, No. 1182/31050).
24. Ministry of Social Policy of Ukraine. (2017). Model Regulation on Palliative Care Units for Older Persons, Persons with Disabilities, and Children with Disabilities (Order No. 1293 of August 9, 2017; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on September 4, 2017, No. 1078/30946).
25. Ministry of Social Policy of Ukraine. (2017). Model Regulation on Transitional Stay Units (Groups) (Order No. 1398 of September 4, 2017; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on September 25, 2017, No. 1181/31049).
26. Ministry of Social Policy of Ukraine. (2017). Model Regulation on Five-Day Residential Care Units (Groups) (Order No. 1409 of September 5, 2017; registered with the Ministry of Justice of Ukraine on September 26, 2017, No. 1190/31058).

Стаття надійшла до редакції: 6.05.2026
Перевірено: 18.05.2026
Прийнято: 1.06.2026